

CHESTII ȘCOLARE**„Statul învățătoresc poporal
în oglinda timpului modern“.**

Lucrare premiată de „Allgemeine Lehrer-Zeitung“
(Urmare din nr. 18).

V. Cu cele expuse până aci, firește nu voim a afirma, că un învățător poporal în privința științei în genere se poate măsura cu un profesor sau cu un doctor, dar' da, voim a zice, că sunt învățători poporali, cari în privința pregătirilor studioase private, nu prea stau înderătul unor academici, și acestia nu trebuie să desprețuească așa tare învățătoria, lucru ce și de altcunui om cult nu-i este iertat, deoarece sub cultură nu înțelegem numai o oarecare cantitate de material științific, o știință moartă, ci înțelegem cultivarea tuturor puterilor sufletești în o putere trainică, o ființă alcătuită așa, în care se fie centralizate toate darurile naturale, care cugetă adevărul, simțește frumosul, voește binele și care înainte de toate are simț și cunoștință de cauzele generale ale omenirii.

Judecarea superficială cu care s'au îndatinat oamenii a prețul pe alții, încă are parte în desconsiderarea învățătorimii. E o praxă veche aceea, că elevii desvoaltă o minte foarte ageră întru descoperirea slăbiciunilor și scaderilor învățătorului lor. Și aceasta nici-odată nu s'a urcat la un stadiu mai mare, ca azi, când judecarea și defaimarea e o modă generală, »nil admirari« e principiu, și disgrăția în toate straturile societății, a degenerat în morb. Ce aduc elevii cu ei din școală despre învățătorii lor, ai lor iau tot de bani buni, nici atâta osteneală nu-'și iau, ca să caute mai cu de-amănuntul despre starea lucrului, nici nu cugetă la aceea, că conceptul ce 'și-'l formează necoapta pricepere a tinerimii despre o întâmplare, de multe-ori nici pe departe nu corăspunde adevărului! Despre întortocherile cu rea voință, cari, durere, nu sunt chiar rare, nici nu mai vorbim. Rar sunt apăsări ori scusați învățătorii din partea cuiva și așa, chipul ce 'și-'l formează despre învățătorime, în cele mai multe cazuri e fals, schimonosit. Și dacă odată unicul copil, »dragul mamei«, al oare-cărui om, ar fi fost prins odată, poate mai aspru de urechi, sau însuși părintele are amintiri neplăcute din viața școlară, de loc judecă »învățătoria« și »școala«. Multe judecăți neplăcute, cu cari ne întâlnim în viață ori în presă despre cauza aceasta, ori sunt unilaterale, ori se pot reduce la experiențe neplăcute sau chiar la ură personală. În loc de a recunoaște stăruința abnegatoare a învățătorului, despre a cărei greutate de multe-ori nu au un concept adevărat, de cele mai multe-ori le privesc cu dispreț. Că în privința asta de altcunui chiar și oameni precugetați lucră fără cale, și cam prin ochelari, că în loc de a apăra și susținea vaza învățătorimii, în orbia lor neînțeleasă fac chiar contrarul. Durere, experiența dovedește în de-ajuns aceasta.

Nu trebuie însă retăcut nici aceea, că dejosirea învățătorimii în parte o cauzează înșiși învățătorii. Și ei sunt oameni, și ei au slăbiciuni, ca ori-și-care, și ei greșesc, și ca în toate staturile, așa și în cel învățătoresc sunt unii, cari nu sunt la locul lor, nu-'și împlinească chemarea. Acum dacă ved locuitorii că învățătorul e fără pic de zel către chemarea sa, că o profesionează numai ca măiestrie; dacă ved, că chemarea îi e spre greutate și nu-'și ia strict datorințele curgătoare din oficiul seu; dacă observă, că în școală nu este ordinea recerută, că copiii nu învață ș. a., atunci lucru natural, — e isprăvit cu autoritatea învățătorului! La unii învățători nici ținuta nu li de-așa, cum ar trebui să fie: anume în loc de politețā nu arare-ori sunt lingușitori față de alții de ranguri mai mari și grobiani și neplăcuți față cu alții, inferiori lor. Tot aceasta se poate zice și despre purtarea lor față cu superiorii. Este o parte și de acei învățători, cari în toți superiorii lor ved numai »dușmani«, cari, cât numai se poate, trebuie incungiuirați. Ear' alții numai în apropierea acestora se simțesc bine, și fac tot, ca să poată înșela o privire binevoitoare ori un zimbet »amical«. Ambii lu-

cră rău. Purtarea învățătorului arătată față de superiorul seu tocmai așa să fie de departe de îngâmfare, ca și de servilismul lingușitor. Pentru-că e un cuget prea vătămător pentru superiorul nostru, când credem despre el, că aparenta nu o știe deosebi de adevăr, sau că dă ceva pe lingușire. Eu așa cred, că acel învățător, care față de mai marele seu își deneagă demnitatea sa bărbătească, mai curând câștigă disprețul decât încrederea și favoarea aceluia.

(Va urma.)

Mulțămită publică.

În colectarea de bani pentru noua biserică din Câmpuri-Surduc au binevoit a ne aduna:

Cu lista nr. 36 dl preot Nicolae Anca din Almaș-Seliște 2 fl. 60 cr.; dl Eftimie Lăpăduș, preot în Căvâran ne-a trimis dela comuna bis. 2 fl.; dl Iosif Șuiaga din Lăpușnic ne-a colectat cu lista nr. 91 dela 15 contribuenți 4 fl. 60 cr.; Onoratul institut »Crișana« din Brad ne-a răspuns la Apelul nr. 5. cu 5 fl.; dl Alexă Pascu din Deva ne-a colectat cu lista nr. 81 dela 8 contribuenți 1 fl. 20 cr.; dl Avram Păcurariu, adm. protopr. în Dobra ne-a colectat cu lista nr. 383 dela 21 contribuenți 10 fl. 15 cr.; dl protopresbiter Ioan Petric din Brașov ne-a trimis cu lista nr. 491 suma 1 fl.; biserică gr.-or. rom. din Monio ne-a răspuns la lista nr. 1247 cu 50 cr.; dl Biro Albert din G.-Dobra ne-a dăruit 1 fl. 50 cr.; dl învățător Cosma Filimon din Tătarești ne-a colectat cu lista nr. 27 dela 12 contribuenți 4 fl. 5 cr.; cu lista nr. 1668 ne-a colectat dl Alexandru Petroviciu din Zam dela 17 contribuenți 14 fl.

Pentru toate acestea mari binefaceri primească prea stimații domni colectanți și contribuenți cele mai sincere mulțumiri.

Câmpuri-Surduc, la 19/31 Maiu 1898.

La însarcinarea comunei bisericăști:

Ioan Budoiu,
preot.

Longin Popa,
notar.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

**Un învățăcel
de prăvălie!**

În prăvălia de manufactură a subscriului se primește numai decât un **învățcel**, care se cunoască limbile streine. Vor fi preferiți cei-ce vor avea cel puțin două clase gimnasiale.

Ion Lazarioiu

comerciant în Orăștie.

Moartea cloțanilor

(Felix Immisch, Delitzsch)

este materia cea mai bună pentru a otrăvi repede și sigur cloțani și șoareci.

Nu e vătămător oamenilor și animalelor de casă. Se capătă în pachete cu câte 30 cr. la farmacia: **N. Vlad** din

Orăștie.

(331) 5-5

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(293) 12-

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8% ;	4) cumpără și vinde marfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5% și cu 5^{1/2}% , ear' dela corporațiuni culturale cu 6% ;	5) arăndeaza și exarăndeaza realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijloaceste operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1898.

Direcțiunea.

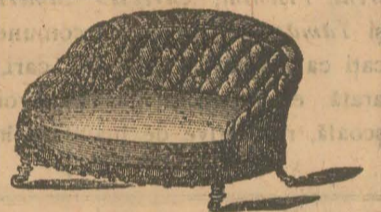
ATELIER de TEMPLAR

Drumul țerii Nr. 3.

Casa proprie.

DEPOSIT DE OBIECTE FUNEBRALE!

Subscrisul îmi iau voe să atrag binevoitoarea luare aminte a onor. public din **Orăștie și jur**, asupra bogatului meu magazin cu tot felul de

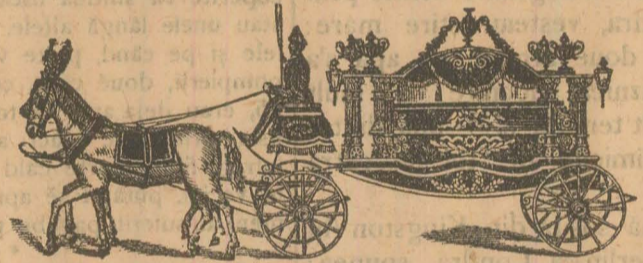
Mobile de casă

precum: **scaune, paturi, mese, dulapuri, canapele**, etc. ce se află totdeauna gata, ori, la dorință, se gâtesc după plac și în grabă!

Îmi recomand mai departe

Depositul de lucruri trebuincioase la înmormântări,

precum: sicriuri, de aramă, nuc, goron și de brad, pompoase ori simple;

cruci, cununii de mort, și toate **pânzele** de lipsă!

Sunt 19 ani decând am aceste bogate magazine, în casele mele proprii (drumul țerii Nr. 3), ear' acum le-am arangeat și îmbogățit de nou și temeinic.

Rugând onoratul public pentru numeroase comenzi, îi promit lucru bun cu **prețuri foarte ieftine!**

George Brassai

(145) 2—15

măsar.

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“

SOCIETATE PE ACȚII

Primește depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

1. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu **5%**.
2. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 3 luni cu **5^{1/2}%**.
3. Depuneri făcute de biserici, școli, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu **6%**.

Permițând starea casei, depunerile se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin societate.

Regulamentul special pentru depuneri, la cerere se trimite ori-și-cui gratuit. Depuneri, ridicări și anunțuri se pot face și prin poștă și se resolvă cu reîntorcerea ei.

(291) 9-

DIRECȚIUNEA

„Cassei de păstrare în Mercuria“

SOCIETATE PE ACȚII